

VSEŽIVLJENJSKO UČENJE, DELO IN RAZVOJ - TEMELJ SREBRNE EKONOMIJE

2. posvet Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje o srebrni ekonomiji

Ljubljana, 6. junij 2017

Memorandum

Srebrna ekonomija odpira možnosti za sodelovanje dejavnih generacij sredi resničnega življenja, kar naj bi izboljšalo kakovost njihovega življenja, podprlo družbeni razvoj, omogočilo gospodarsko rast in utrdilo konkurenčnost razvitih evropskih držav in družbe znanja.

Upoštevajoč, da do leta 2039 število mladih ne bo raslo, da pa se bo do tedaj močno povečalo število starih nad 65 let,

upoštevajoč, da je staranje pod vplivom spleta individualnih, družbenih in okoljskih okoliščin,

upoštevajoč, da se bo starajoča se/dolgoživa družba kot nikoli doslej spoprijemala z dalekosežnimi, raznolikimi in obsežnimi težavami in priložnostmi,

upoštevajoč, da je dolgoživa družba civilizacijski in razvojni dosežek, pod pogojem, da upoštevamo nastajoče nove paradigme družbenega in ekonomskega razvoja,

upoštevajoč, da družba ne more biti zdrava, če iztisne na družbeni rob četrtno prebivalstva, kajti zaradi tega ti lahko postanejo destruktivni do drugih ali sebe. Še več, položaj starejših in njihovo dejavno staranje močno vplivajo na druge generacije,

zavedajoč se, da je vitalnost družbe odvisna od zadržanja starejših v glavnem toku družbenega dogajanja, in/ali vključevanja starejših generacij, torej četrtnine prebivalstva, v ta tok,

zavedajoč se, da je pokojninska reforma družbena naložba, ki bo spremenila položaj starejših in drugih generacij in bo spremenila arhitekturo pokojninskega sistema, ki mora biti vzdržen. Pomembno je, da so vsi državljani vključeni v pokojninski sistem.

upoštevajoč, da je v Sloveniji delo močno cenjena vrednota, univerzitetni učitelji in raziskovalci, strokovnjaki, obrtniki in številni pripadniki drugih socio-profesionalnih kategorij vse življenje trdo delajo, tako, da ne razvijejo priložnosti. Ugotavljamo, da je upokojevanje zanje pretres, ki nekatere prehitro vodi v smrt, druge pa potisne v materialno prikrajšanost in sivo ekonomijo. Še več, njihove delovne in druge zmožnosti družba tako izgubi v času, ko so človeški, socialni in kulturni kapital ključni za konkurenčnost države.

zavedajoč se, da so v različnih evropskih državah sprejeli ukrepe za delno in postopno upokojevanje skupaj z ukrepom pred upokojitvenega izobraževanja in korporacijskega prostovoljstva,

zavedajoč se, da delo starejših ustvarja nove priložnosti za delo vseh generacij in da je prekarnost novih oblik dela hkrati tudi zagotovilo za doseganje in ohranjanje potrebne prožnosti,

upoštevajoč, da je vseživljenjsko izobraževanje proces, ki traja vse življenje, naj ta proces spremlja še drug vseživljenjski proces, tj. *vseživljenjsko delo*.

upoštevajoč, da so sredi srebrne ekonomije starejši pripravljene prispevati k inovacijam, proizvodnji in potrošnji novih predmetov in storitev za njihovo boljše življenje in večanje konkurenčnosti evropskega gospodarstva,

upoštevajoč, da hočejo biti starejši enakovredni partnerji v družbenih interakcijah, da so pripravljene sodelovati v družbenem in ekonomskem razvoju,

upoštevajoč, da so zdajšnje opredelitve srebrne ekonomije takšne, da starejšim določajo predvsem vlogo potrošnikov in jih poudarjeno vidijo kot vir povečanja dohodka, ugotavljamo, da se odpira več prostora za *ponovno medikalizacijo starosti* in *starizem* na družbeno ekonomski ravni (izkoriščanje, marginalizacija, deprivacija) pa tudi na simbolni in kulturni ravni (sistematična uporaba stereotipov v javnih politikah, javnem govoru in interpretacijah),

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje in njena Skupina za srebrno ekonomijo, kot pobudnika in organizatorja posveta, predstavniki Vlade RS, predstavniki Ministrstva za delo, družino socialne zadeve in enake možnosti RS, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport RS, Zveze društev upokojencev Slovenije, Obrtniške zbornice Slovenije, predstavniki nevladnih organizacij, Mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje, so uporabili dano jim priložnost in **so skupaj posvetili svoje napore temu, da se nakloni več pozornosti oblikovanju bolj humanističnega koncepta in praks srebrne ekonomije.**

Odločili so se, da bodo tudi v prihodnje so-ustvarjali ustrezno podlago za politične odločitve glede srebrne ekonomije, tako, da bodo tudi v prihodnje izmenjali zamisli, sodelovali v kampanji za prepričevanje javnosti, da bodo predavali in pisali članke o srebrni ekonomiji kot holističnem družbenem in ekonomskem pojavu.

Cilj udeležencev posveta in njihovega mreženja je izboljšati kakovost življenja starejših in ustvarjanje možnosti za sodelovanje generacij sredi resničnega življenja ter

delovati za to, da se zakonske omejitve pravice in dostopa starejših do dela ukinejo, in da se prepoznajo škodljivi stereotipi o starosti na različnih področjih politike,

da bodo tudi v prihodnje dejavno prispevali k spreminjanju miselnosti glede starejših tako, da bodo preučevali in spremljali različna vprašanja starejših ter spodbujali razumevanje starejših in drugih generacij pri njih samih in drugod,

da bodo uresničevali prakse in vzpostavljali strukture, ki bodo v pomoč participaciji starejših: delilna ekonomija itd,

da bodo podpirali enakovreden dostop generacij do družbenih virov (delo, stanovanje, zdravje, transport, kultura, izobraževanje) pod pogojem, da starejših ne obravnavamo samo kot potrošnike, marveč tudi kot proizvajalce in inovatorje v srebrni ekonomiji.

da prispevajo k večanju splošnega zavedanja o tem, da je srebrna ekonomija celosten pojav na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni.

V Ljubljani, dne 10. junij 2017